

litin kunta, rakennusvalvonta

kirjaamo@iitti.fi

Viite: Lausuntopyyntö 11.1.2024

Asia: litin Matkailu ry, Harakkakosken riippusilta, poikkeamislupa, litti

litin Matkailu ry hakee poikkeamislupaa riippusillan rakentamiseksi Kymijoen yli Harakkakosken kohdalla litissä. Rakennuspaikkana ovat litin kunnan Säyhteen ja Tapolan kylissä tilat Isokäyrä 142-417-1-1, Tolppa 142-421-1-136, Harakkakoski 142-421-1-185 ja Tolppa II 142-421-1-180. Riippusillan itäpuolelle suunnitellaan kahta pysäköintipaikkaa ja länsipuolelle yhtä luontopolun alkuun. Joen länsirannalle litin kunnan maille tehdään lisäksi suomalaiseseen metsätalouteen teemallisesti kytkeytyvä Harakankierroksen luontopolku. Luontopolun varteen rakennetaan nuotiopaikka ja laavu. Hanke edesauttaa toteuttamaan kuntastrategian keskeisiä tavoitteita, hyvinvoinnin ja liikunnan edistämistä sekä yritysysteistyötä.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää 6.1.2024 päivätystä poikkeamislupahakemuksesta aineistoineen seuraavaa:

Arkeologinen kulttuuriperintö

Museovirasto on lausunut Harrakosken riippusillan rakentamisen suunnitelmasta 26.11.2019 (MV/220/05.02.01/2019). Lausunnossaan Museovirasto toteaa, ettei hankkeen toteutumislle ole estettä arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta. Tällöin lausuttu suunnitelma sisälsi ainoastaan riippusillan rakentamista koskevat suunnitelmat, mutta eivät sen yhteyteen tulevaa luontopolkua. Alueelta ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä sieltä ole tehty ilmoituksia Museoviraston Ilppari palautepalvelun kautta. Alueelta ei kuitenkaan ole ajantasaista tietoa muinaisjäännöksistä eikä ole tiedossa sen kuuluneen arkeologiseen inventointiin aiemmin. Alue ei ole otollista esihistoriallisille kulttuuriperinnölle eikä vanhoissa kartoissa alueelle ole merkitty mitään. Riippusillan rakentamiselle ei ole estettä arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta, mutta luontopolun suunnitellulle alueelle tulee tehdä arkeologinen selvitys. Koska alue ei ole kovin potentiaalista arkeologisen kulttuuriperinnön kannalta ja inventoitava alue on pieni, hoitaa Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo selvityksen pyynnöstä virkatyönään. Selvityksen tulos tulee ottaa huomioon hanketta koskevissa suunnitelmissa. Arkeologinen selvitys voidaan tehdä aikaisintaan keväällä 2024, lumien sulamisen jälkeen. Luontopolkua koskevien suunnitelmien tarkennettua tulee olla yhteydessä alueellisen vastuumuseon arkeologiin (Esko Tikkala).

Arkeologiset tutkimukset voi myös tilata haluamaltaan arkeologian toimijalta. Lista arkeologian alan konsulteista löytyy Museoviraston internet-sivuilta (kohdasta Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen). Alueellinen vastuumuseo ja Museovirasto neuvovat tarvittaessa selvitysten tilaamisessa. Tutkimuksen on täytettävä Museoviraston määrittämät laatuvaatimukset niin tutkimuksen, dokumentoinnin kuin raportoinninkin osalta. Alueellinen vastuumuseo valvoo suoritettavia tutkimuksia ja niiden riittävyyttä – tutkimusraportti on lähetettävä museolle arvioitavaksi ennen sen toimittamista tilaajalle.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualueen kohdalla virtaavan Kymijoen Mankalan koskiseutu on Kymenlaakson maakuntakaavassa kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä alue. Maa-alueet virran molemmin puolin ovat maakuntakaavassa *Virkistys- ja retkeilyaluetta* ja Kymijoen-Mankalan vesistöalueen rantayleiskaavassa (2002) *Retkeilyaluetta*. Kaavamääräys mahdollistaa ulkoilu- ja retkikäyttöön liittyvien rakennusten ja rakennelmien sijoittamisen.

Vanhoista ilmakuvista on havaittavissa, että koskialueen yli on kulkenut 1940-luvulla riippusilloja. Museo katsoo, että vaikka suunniteltu riippusilta tuokin arvokkaaseen jokimaisemaan uuden rakennetun elementin, se ei kuitenkaan verrattain kevytrakenteisena aiheuta maisemaan kokonaisuuden kannalta merkittävää muutosta, joka uhkaisi alueen arvoja. Rantojen jyrkkäpiirteisyys sekä puusto vähentävät osaltaan sillan tukirakenteiden näkyvyyttä maisemassa. Suunniteltujen retkeilyrakenteiden toteuttaminen on myös perusteltua kaavanmukaisen käyttötarkoituksen toteuttamiseksi. Hankkeelle ei ole esteitä rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta. Museo suosittelee kuitenkin virran itärannalle suunnitellun lisäpysäköintialueen sijoittamista maisemallisista syistä kauemmaksi rannasta yleisen tien varteen.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
tutkija, arkeologi	Jasmin Puska
tutkija	Lauri Miettinen

Tiedoksi Museovirasto, Hämeen Ely-keskus